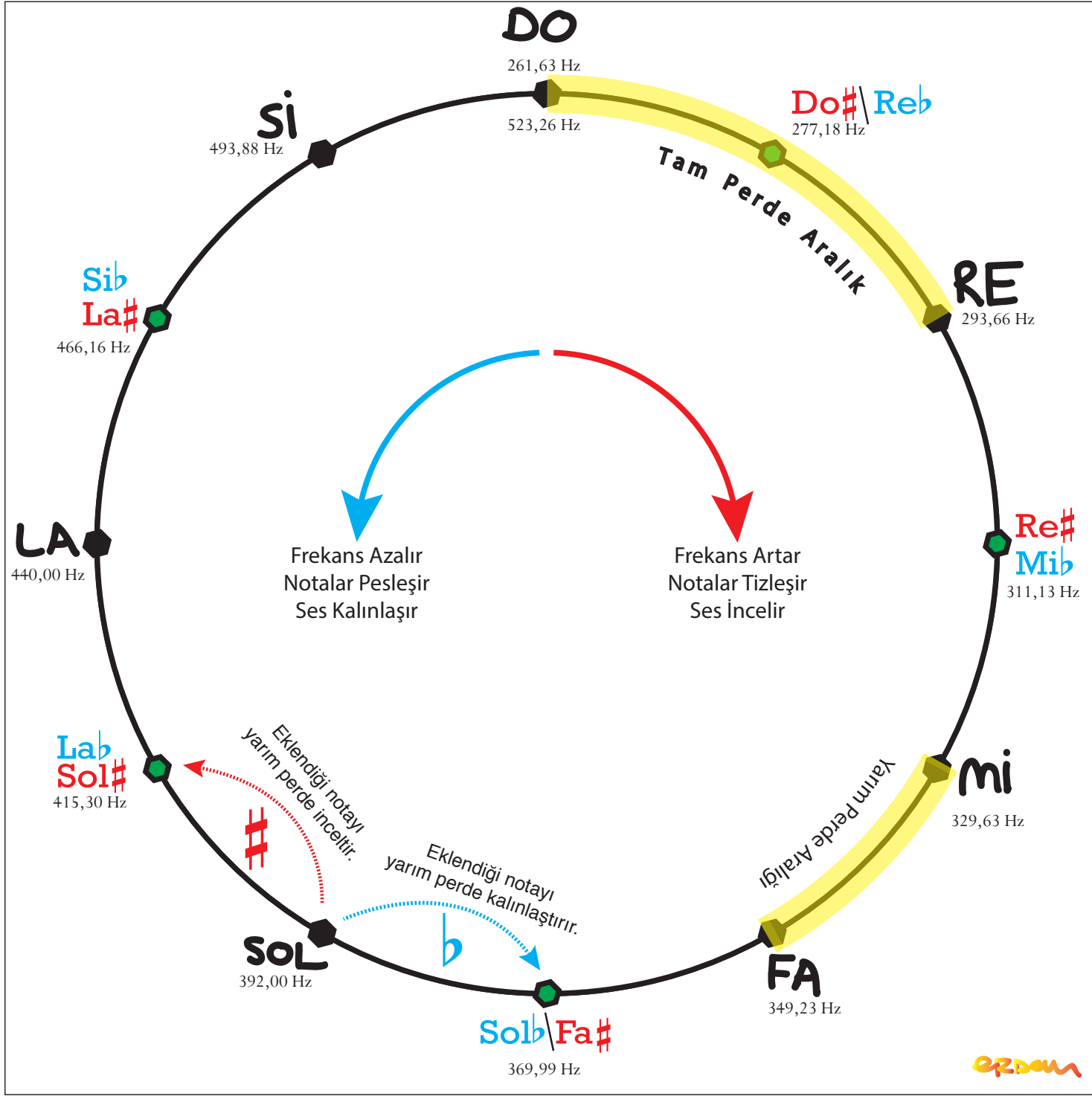

TEORİ ve UYGULAMA

Aralıklar - 1

Aralık Kavramı

Genel dizideki yerleri bakımından iki ses arasındaki uzaklığa aralık denir. İki aşamalı yöntem ile bulunur:

1. Aşama: Basamak Sayımı
2. Aşama: Perde Sayımı

Bu iki aşamanın birleştirilmesi ile aralık ölçümü yapılır.

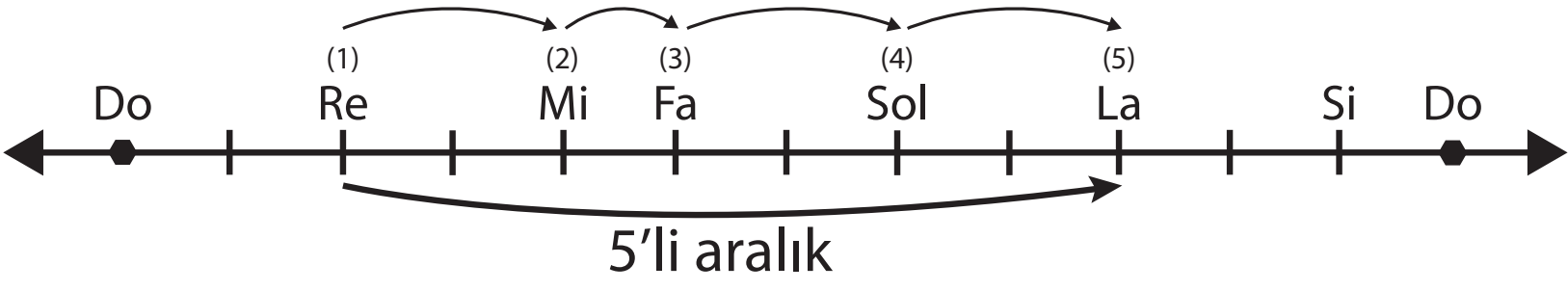
1.Aşama: Basamak Sayımı

Aralık ölçümünün ilk aşamasıdır.

İlk sestən başlayarak ikinci sese kadar olan tüm sesler **sayma sayıları** ile sayılır. Bulunan sayı, aralığın niceliksel (sayısal) boyutu bildirir.

Bu aşamada değiştirici işaretler **dikkate alınmaz**.

Re - La aralığının basamak sayımı:

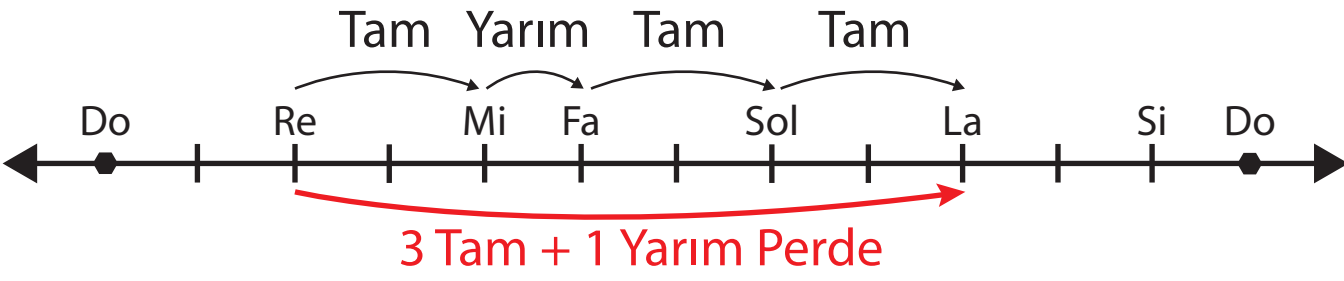

2.Aşama: Perde Sayımı

Aralık ölçümünün ikinci aşamasıdır.

İki ses arasındaki tam ve yarım perdeler sayılır. Bulunan perde sayısı toplamı, niteliksel boyutu bildirir. Bu aşamada değiştirici işaretler, perde uzunluğunu etkilediği için **dikkate alınır**.

Re - La aralığının perde sayımı:

Aralık Tanımları

Aşağıdaki tabloda aralıkların adları ve nasıl kuruldukları belirtmektedir.

Aralığın Adı	Gösterimi	Basamak Sayımı	Perde Sayımı
Büyük İkili Aralığı	B ₂ 'li	İkili	1 Tam
Küçük İkili Aralığı	k ₂ 'li	İkili	1 Yarım
Büyük Üçlü Aralığı	B ₃ 'lü	Üçlü	2 Tam
Küçük Üçlü Aralığı	k ₃ 'lü	Üçlü	1 Tam + 1 Yarım
Tam Dörtlü Aralığı	T ₄ 'lü	Dörtlü	2 Tam + 1 Yarım
Artık Dörtlü Aralığı	+ ₄ 'lü	Dörtlü	3 Tam
Eksik Beşli Aralığı	- ₅ 'li	Beşli	3 Tam
Tam Beşli Aralığı	T ₅ 'li	Beşli	3 Tam + 1 Yarım
Büyük Altılı Aralığı	B ₆ 'lı	Altılı	4 Tam + 1 Yarım
Küçük Altılı Aralığı	k ₆ 'lı	Altılı	4 Tam
Büyük Yedili Aralığı	B ₇ 'li	Yedili	5 Tam + 1 Yarım
Küçük Yedili Aralığı	k ₇ 'li	Yedili	4 Tam + 2 Yarım (5 Tam)
Tam Sekizli Aralığı (Oktav)	T ₈ 'li	Sekizli	5 Tam + 2 Yarım (6 Tam)

Aralık adındaki ikili, üçlü, dörtlü, beşli, altılı, yedili ve sekizli gibi ifadeler ilgili aralığın **niceliğini** (basamak sayımı); büyük, küçük, tam ve eksik gibi ifadeler ise **niteliğini** (perde sayımı) belirtmektedir.

Yandaki aşamalarda verilen örneğe geri dönelim. Re - La aralığında iki adet bilgiye ulaşırız:

1. Aşama: Aralığın beşli aralık olduğu
2. Aşama: Aralığın 3 Tam ve 1 Yarım perdeden oluştuğu

Bu iki bilgi nasıl yorumlanacak?

Soruyu şöyle sorabiliriz: **3 Tam 1 Yarım perdeden oluşan beşli aralığın adı nedir?**

Yukarıdaki tabloyu inceleyerek cevabı bulunuz.

Örnek: **Mi - Sol# aralığı kaçlı aralıktır?**

1. Aşama:

mi (1), fa (2), sol (3). Basamak sayımında **üçlü aralık** olduğu saptırız (Değiştirici işaretlerin bu aşamada dikkate alınmadığını hatırlayınız.).

2. Aşama:

Perde sayımı yaptığımızda **2 Tam Perde** ölçeriz (Değiştirici işaretlerin dikkate alındığını hatırlayınız.).

1 2 3

Tam Tam

B₃'lü

Örnek: **Re sesi üzerine k₆'lı aralık kurduğunuzda hangi sese ulaşırsınız?**

Küçük Altılı Aralığı:

Altılı basamak sayımı ve 3 Tam 2 Yarım (4 Tam) perde.

1. Aşama:

re (1), mi (2), fa (3), sol (4), la (5), si (6). Basamak sayımında **altılı aralık** için **Si** sesine ulaşırız. (Değiştirici işaretlerin bu aşamada dikkate alınmadığını hatırlayınız.).

2. Aşama:

Perde sayımı yaptığımızda **4 Tam Perde** için si sesinin yarım ses gerisine ulaştık. Aradığımız ses **Si BEMOL** olacaktır. (Değiştirici işaretlerin dikkate alındığını hatırlayınız.).

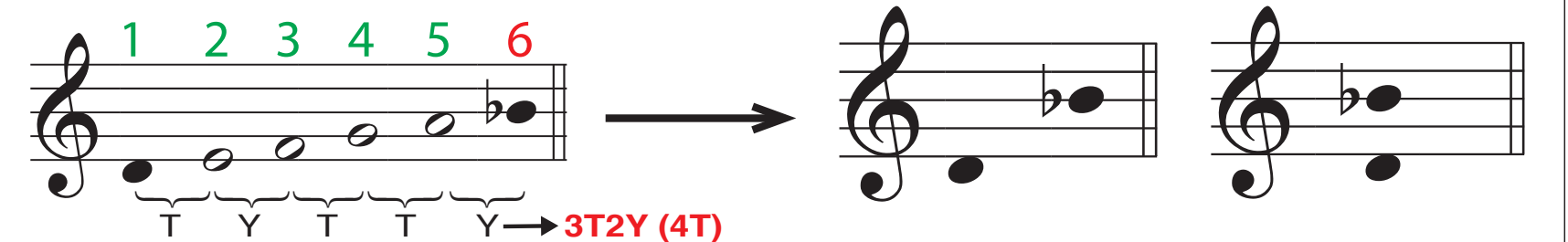
1 2 3 4 5 6

Tam Tam Tam Tam

3T2Y (4T)

k₆'lı

Örneği dizek üzerinde de gösterebiliriz:

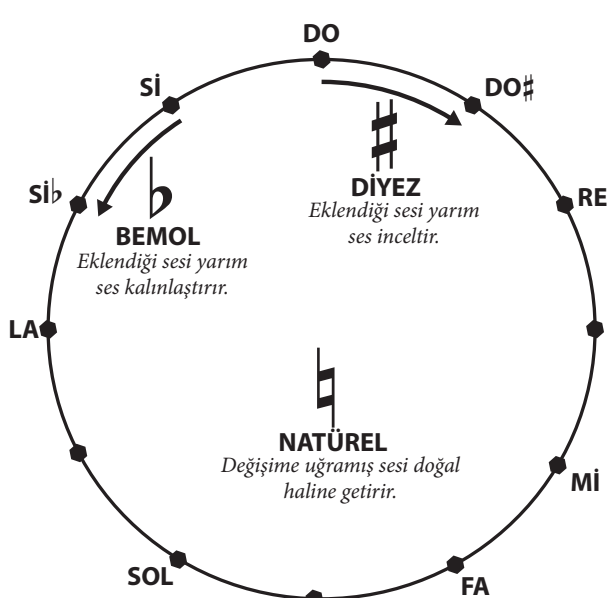

Aralık bulurken **önce basamak sayımı sonra perde sayımı** yapmalısınız.

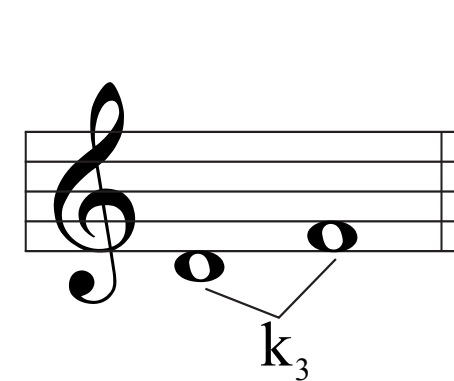
Perde sayımını önce yaparsanız, özellikle +₄'lü ve -₅'li aralıklarda hata yapma olasılığınız artabilir. (Bu iki aralığın perde sayımının **"3 Tam Perde"** olduğunu hatırlayınız.

Do sesi üzerine +₄'lü ve -₅'li aralıklar kurarak bu uyarıyı deneyimleyebilirsiniz.

HATIRLATMA...

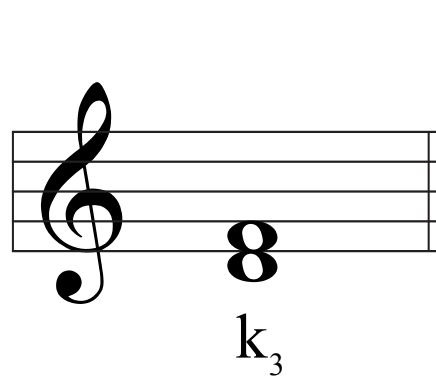

YATAY ARALIK

Aralığı oluşturan seslerin ard arda seslendirilmesiyle oluşur. Sesler, dizeğe yan yana yazılır.

DİKEY ARALIK

Aralığı oluşturan seslerin aynı anda seslendirilmesiyle oluşur. Sesler, dizeğe üst üste yazılır.